

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 17.01.1995, sp. zn. 4 To 616/94, ECLI:CZ:KSCB:1995:4.TO.616.1994.1

Číslo: 29/1995

Právní věta: Pro splnění podmínky ustanovení § 39a odst. 2 písm. a), b) tr. zák., že jde o pachatele, který dosud nebyl ve výkonu trestu pro úmyslný trestný čin, je rozhodující, že pachatel nevykonával ani zčásti trest odnětí svobody za úmyslný trestný čin před spácháním činu, pro který je nyní trest ukládán. Není významné, že vykonal trest odnětí svobody nebo jeho část po spáchání takového trestného činu.

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 17.01.1995

Spisová značka: 4 To 616/94

Číslo rozhodnutí: 29

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Výkon trestu odnětí svobody

Předpisy: 140/1961 Sb. § 39a odst. 2 písm. a
§ 39a odst. 2 písm. b)

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 29/1995 sb. rozh.

Pro splnění podmínky ustanovení § 39a odst. 2 písm. a), b) tr. zák., že jde o pachatele, který dosud nebyl ve výkonu trestu pro úmyslný trestný čin, je rozhodující, že pachatel nevykonával ani zčásti trest odnětí svobody za úmyslný trestný čin před spácháním činu, pro který je nyní trest ukládán. Není významné, že vykonal trest odnětí svobody nebo jeho část po spáchání takového trestného činu.

(Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 17. 1. 1995 sp. zn. [4 To 616/94](#))

Krajský soud v Českých Budějovicích k odvolání okresního státního zástupce zrušil rozsudek Okresního soudu v Písku ze dne 11. 12. 1994 sp. zn. 1 T 140/93 ve výroku, jímž byl obžalovaný R. T. zařazen pro výkon trestu odnětí svobody podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. do věznice s ostrahou, a podle § 259 odst. 3 tr. ř. sám rozhodl tak, že obžalovaný R. T. se zařazuje pro výkon úhrnného nepodmíněného trestu odnětí svobody v délce deseti měsíců, ohledně něhož zůstal napadený rozsudek rovněž nedotčen, podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. do věznice s dozorem.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Okresního soudu v Písku ze dne 11. 2. 1994 sp. zn. 1 T 140/93 byl obžalovaný R. T. uznán vinným dvěma trestnými činy krádeže podle § 247 odst. 1 písm. a) tr. zák. (podle citace ve výroku o vině byl ve druhém případě aplikován trestní zákon ve znění účinném od 1.1.1994). Těchto trestných činů se dopustil v roce 1992.

Za to byl obžalovanému uložen úhrnný nepodmíněný trest odnětí svobody na deset měsíců, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. zařazen do věznice s ostrahou.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolání okresní státní zástupce v Písku. Napadl výrok o trestu týkající se obžalovaného R. T. s odůvodněním, že tento trest je s ohledem na rozsah spáchané trestné činnosti a způsobenou škodu, jakož i se zřetelem k trestu uloženému dalším obžalovaným, nepřiměřeně mírný. Navrhuje proto, aby odvolací soud obžalovanému R. T. uložil nepodmíněný trest odnětí svobody v polovině trestní sazby uvedené v § 247 odst. 1 tr. zák. a pro jeho výkon jej zařadil do věznice s ostrahou.

Z podnětu tohoto odvolání přezkoumal krajský soud podle § 254 odst. 1, 2 tr. ř. napadený rozsudek v části týkající se obžalovaného R. T., přezkoumal i řízení, které mu předcházelo, a dospěl k těmto závěrům:

V řízení, jež napadenému rozhodnutí předcházelo, k podstatným vadám nedošlo. Již v přípravném řízení byly opatřeny a procesně zajištěny důkazy potřebné k náležitému objasnění věci. Tyto důkazy provedl okresní soud v hlavním líčení a také je náležitě zhodnotil, čímž si vytvořil základ pro úplná a správná skutková zjištění.

Takto zjistil, že se obžalovaný dopustil jednání, pro která byl uznán vinným. O skutkových závěrech napadeného rozhodnutí nebylo důvodu pochybovat již proto, že byly založeny především na doznání obžalovaného, jemuž ovšem odpovídaly další provedené důkazy, zejména výpovědi poškozených, popříp. zaměstnanců poškozených.

Popsané jednání soud prvního stupně právně kvalifikoval v souladu se zákonem. Výhodiskem byla správná úvaha o vymezení skutku a tím i trestných činů, která byla založena na správné aplikaci ustanovení § 16 odst. 1 tr. zák. a § 12 odst. 11 tr. ř.

Pochybení odvolací soud shledal ve výroku o trestu. Nešlo však o pochybení namítané odvolatelem. Pokud jde o vlastní trest, lze konstatovat, že okresní soud v mezích ustanovení § 31 tr. zák. zhodnotil rozhodné okolnosti, měl na zřeteli i účel trestu podle § 23 odst. 1 tr. zák. Obžalovanému, který soustavně páchá trestnou činnost, a to dokonce nedlouho poté, co byl v jiném řízení odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody, musí být jistě uložen důraznější trest, tedy nepodmíněný trest odnětí svobody. Ve výměře tohoto trestu je třeba ovšem náležitě přihlížet k doznání obžalovaného, jímž významně napomohl k objasnění věci, i k faktu, že spáchal méně závažné trestné činy. Nelze také nevidět, že před spácháním souzené trestné činnosti obžalovaný nebyl odsouzen k nepodmíněnému trestu, ani takový trest nevykonával.

Za této situace nebylo možno považovat uložený trest za nepřiměřený.

Podle názoru odvolacího soudu však soud prvního stupně nesprávně rozhodl o způsobu výkonu uloženého trestu, pokud zařadil obžalovaného podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. do věznice s ostrahou. Důvodem tohoto postupu okresního soudu bylo zjištění, že obžalovaný v minulosti již byl pro úmyslnou trestnou činnost ve výkonu trestu. V této souvislosti je ovšem nutné zdůraznit, že obžalovaný vykonal trest odnětí svobody uložený pro úmyslnou trestnou činnost v roce 1993, tedy poté, co spáchal trestnou činnost nyní souzenou. To je zásadní zjištění, které je třeba zhodnotit takto:

Při rozhodování o tom, v jakém typu věznice pachatel vykoná trest odnětí svobody, platí tato základní

kritéria:

- 1) osoba odsouzeného a jeho kriminální minulost,
- 2) povaha a závažnost spáchaného trestného činu, za který byl trest odnětí svobody uložen,
- 3) výměra uloženého trestu odnětí svobody, o jehož výkon jde.

Je-li rozhodováno o způsobu výkonu trestu u pachatele, jemuž byl pro úmyslný trestný čin uložen trest odnětí svobody nepřevyšující dva roky, je rozhodujícím kritériem právě jeho osoba a jeho kriminální minulost. Podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. soud zpravidla zařadí do věznice s dozorem pachatele, kterému byl uložen trest za úmyslný trestný čin ve výměře nepřevyšující dva roky a který dosud nebyl ve výkonu trestu pro úmyslný trestný čin, zatímco podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. zpravidla zařadí do věznice s ostrahou pachatele, kterému byl uložen trest za úmyslný trestný čin a nejsou zároveň splněny podmínky pro umístění do věznice s dozorem nebo se zvýšenou ostrahou.

Otázkou v těchto souvislostech je, jak vykládat podmínku, že pachatel dosud nebyl ve výkonu trestu pro úmyslný trestný čin. Pouze slovním výkladem by bylo možno dospět k závěru, že je rozhodné, zda pachatel vykonal alespoň z části trest za úmyslný trestný čin v době rozhodování soudu o jiném jeho trestném činu, a že není podstatné, zda případný výkon trestu proběhl před nebo po spáchání souzeného činu.

Odvolací soud je však přesvědčen, že tuto podmínku je nutno vyložit tak, že rozhodnou je doba před spácháním úmyslného trestného činu, pro který je pachatel souzen, a není již rozhodné, zda po spáchání činu či dokonce po rozhodnutí ve věci soudem prvního stupně, pachatel vykonal třeba jen z části trest odnětí svobody pro úmyslný trestný čin v jiné trestní věci.

Základem tohoto názoru je komplexnější přístup k otázce trestu a jeho ukládání. Není namístě pochybovat o tom, že výrok o uložení trestu odnětí svobody tvoří s výrokem o způsobu výkonu takového trestu celek, který lze z obecnějšího pohledu považovat za trest jako takový. Pachatel není postihován pouze vlastním nepodmíněným trestem odnětí svobody, nýbrž podstatnou roli při plnění účelu takového trestu hraje právě způsob, jakým je tento trest vykonán. Smyslem diferenciací výkonu trestu odnětí svobody je prohloubení jeho individualizace.

Způsob výkonu trestu se také spolupodílí na tom, jak subjektivně pociťuje přísnost trestu pachatel. Obecněji se hovoří o mírnějším či přísnějším způsobu výkonu trestu.

Při ukládání trestu platí kritéria obecně vymezená ustanovením § 23 a § 31 tr. zák., přičemž ovšem musí být vzata na zřeteli ustanovení další, mj. ustanovení § 33 a § 34 tr. zák. o polehčujících a přitěžujících okolnostech. Z těchto ustanovení lze učinit obecný závěr, že při rozhodování o trestu jsou mj. podstatná a významná zjištění o chování pachatele před spácháním souzeného činu. Podle § 33 písm. g) tr. zák. se za polehčující okolnost považuje to, že pachatel vedl před spácháním trestného činu řádný život. Ustanovení § 34 písm. j) tr. zák. hovoří o tom, že při výměře trestu se jako k přitěžující okolnosti přihlédne k tomu, že pachatel již byl pro trestný čin odsouzen, soud je ovšem oprávněn podle povahy předchozího odsouzení nepokládat tuto okolnost za přitěžující.

Na podporu svého stanoviska uvádí krajský soud i další fakticky argument. Někdy nelze vyloučit, že pachatel souzený za určitou trestnou činnost může být v mezidobí vzhledem k délce řízení, která může být způsobena řadou příčin, odsouzen pro jinou trestnou činnost k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, který, byť pouze z části, vykoná. Pokud by měl platit shora rozvedený slovní výklad ustanovení § 39a tr. zák., mohlo by to znamenat znevýhodnění takového pachatele oproti jiným pachatelům, kteří byli odsouzeni bezodkladně. Pokud by totiž byl pachatel odsouzen krátce po spáchání činu, před nímž nebyl ve výkonu trestu pro úmyslný trestný čin, vykonával by nyní ukládaný

trest v mírnějším typu věznice než pachatel, který pouze z důvodu délky řízení nebyl takto včas odsouzen a v době od spáchání činu do rozhodnutí o něm v jiné věci trest vykonal. Přitom jistě nebylo smyslem zmíněné zákonné úpravy vymežit způsob výkonu trestu v závislosti na takových okolnostech, které nezávisí jen na pachateli trestného činu.

Z těchto podstatných důvodů je odvolací soud toho názoru, že v případě obžalovaného R. T. mělo být při rozhodnutí o způsobu výkonu trestu postupováno podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. a obžalovaný měl být pro výkon trestu zařazen do věznice s dozorem.